

Základná škola s materskou školou K. Mahra 11, Trnava

Elokované pracovisko MŠ K. Mahra 9, Trnava

Elokované pracovisko MŠ Čajkovského 28, Trnava

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

„Po dúhovom moste za poznáním“

Identifikačné údaje školy

Názov školského vzdelávacieho programu: Po dúhovom moste za poznáním

Názov školy: Základná škola s materskou školou, Kornela Mahra 11, Trnava

Riaditeľ školy: Mgr. Lea Vretenárová

Zástupkyňa riaditeľa pre MŠ: PaedDr. Karin Hambáľková, PhD.

Zriaďovateľ: Mesto Trnava, Hlavná 1, 917 01 Trnava

Kontakty: 033/533 28 22, 32 36 759

Rok a miesto vydania: 2016, Trnava

ŠkVP bol prerokovaný a schválený na pedagogickej rade dňa: 23.8.2020

ŠkVP bol prerokovaný a schválený v rade školy dňa: 19.10.2020

ŠkVP bol vydaný dňa: 7.10.2016

OBSAH

1. Východiská tvorby školského vzdelávacieho programu.....	3
2. Charakteristika a zameranie materskej školy.....	3
3. Vlastné ciele a poslanie výchovy a vzdelávania	4
4. Vyučovací jazyk, dĺžka štúdia a forma výchovy a vzdelávania.....	5
5. Stupeň vzdelania, spôsob a podmienky ukončenia výchovy a vzdelávania a vydávanie dokladu.....	6
6. Učebné osnovy	6
7. Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní.....	8
8. Požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických zamestnancov	9

Prílohy:

Príloha č. 1: Vzdelávanie detí so ŠVVP

1. Východiská tvorby školského vzdelávacieho programu

Legislatívnymi východiskami pre vytvorenie školského vzdelávacieho programu (ďalej ŠkVP) sú:

- Zákon NR SR č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej školský zákon),
- Štátny vzdelávací program pre predprimárne vzdelávanie v materských školách (ďalej ŠVP) schválený MŠVVaŠ SR dňa 06. 07. 2016 pod číslom 2016-1778/27322:1-10A0 s platnosťou od 1. septembra 2016.

Východiskom pre celú koncepciu školského vzdelávacieho programu je rešpektovanie a adaptácia všetkých náležitostí na podmienky materskej školy.

2. Charakteristika a zameranie materskej školy

Materská škola a jej jednotlivé elokované pracoviská (ďalej len EP) sú súčasťou právneho subjektu Základnej školy s materskou školou, Kornela Mahra 11, Trnava. Obidve EP sa nachádzajú na sídlisku Prednádražie v účelových budovách pavilónového typu.

MŠ EP K. Mahra 9 je štvortriedna, s najvyššou možnou kapacitou 95 detí, MŠ EP Čajkovského 28 je trojtriedna s najvyššou možnou kapacitou 72 detí. Materská škola poskytuje celodennú výchovu a vzdelávanie deťom spravidla vo veku od troch do šesť rokov, deťom s odloženým začiatkom plnenia povinnej školskej dochádzky alebo deťom, ktorým bolo dodatočne odložené plnenie povinnej školskej dochádzky. V rámci svojich možností materská škola podporuje inkluzívne vzdelávanie a vytvára také podmienky, ktoré naplňajú ideu rovnosti šancí pre všetkých, rovnosti prístupu ku vzdelávaniu a v konečnom dôsledku k zabezpečeniu dôslednej sociálnej inklúzie.

Vzdelávanie a výchovu dieťaťa predškolského veku uplatňujeme v jednom z najdôležitejších období života človeka, kedy pedagógovia a zamestnanci materskej školy a rodičia majú obrovskú šancu vtesnať trvale do jeho osobnosti základné hodnoty života. Každé dieťa musí byť pripravené žiť v spoločnosti vlastným životom a byť vychovávané v duchu dôstojnosti, znášanlivosti, slobody rovnosti a solidarity. Materská škola zabezpečuje uspokojovanie prirodzených potrieb dieťaťa a všestranný rozvoj jeho

osobnosti, nadväzuje na výchovu v rodine a v súčinnosti s ňou zaisťuje rozvíjanie detských schopností a zručností tak, aby bola rešpektovaná detská individualita. Dieťa musí byť rovnocenným partnerom dospelého so všetkými právami a povinnosťami, slobodou a dôverou.

Zameranie materskej školy vychádza z hlavného cieľa predprimárneho vzdelávania, ktorým je dosiahnuť optimálnu perceptuálno-motorickú, kognitívnu a emocionálno-sociálnu úroveň ako základ pripravenosti na školské vzdelávanie a na život v spoločnosti a zo všeobecných cieľov výchovy a vzdelávania v materskej škole v zmysle ŠVP.

Nemenej dôležitým zámerom je však doviest' každé dieťa na konci jeho predškolského vzdelávania k tomu, aby v rozsahu svojich osobných predpokladov získalo veku primeranú fyzickú a sociálnu samostatnosť, základy kompetencií dôležitých pre jeho ďalší rozvoj a učenie, pre zdravé sebavedomie a sebaistotu, pre schopnosť byť samým sebou a zároveň sa prispôbiť životu v sociálnej komunite, v kultúrnej a multikultúrnej spoločnosti, konať duchu základných ľudských a etických hodnôt – to všetko na úrovni prispôbenej dieťaťu predškolského veku, elementárnym možnostiam jeho chápania a videnia sveta s prirodzenými životnými súvislosťami a okolnosťami, v ktorých dnešné dieťa vyrastá.

Chceme, aby materská škola bola školou:

- reagujúcou na potreby detí, rodičov i spoločnosti;
- kde má každé dieťa podmienky pre zmysluplnú činnosť, hru a aktívne získavanie poznatkov a skúseností;
- ktorá ponúka kvalitnú, premyslenú, cieľavedomú výchovu a vzdelávanie;
- v ktorej je dieťa v plnej fyzickej a psychickej pohode a domov odchádza spokojné a s novými zážitkami.

3. Vlastné ciele a poslanie výchovy a vzdelávania

Školský vzdelávací program rešpektuje všeobecné ciele výchovy a vzdelávania uvedené v školskom zákone, od ktorých sa následne odvíja hlavný cieľ predprimárneho vzdelávania *„dosiahnutie optimálnej perceptuálno-motorickej, kognitívnej a socio-emocionálnej úrovne dieťaťa ako základ pripravenosti na školské vzdelávanie v základnej škole a na život v spoločnosti“*.

Východiskom vlastných cieľov sú všeobecné ciele ustanovené v ŠVP, ciele výchovy a vzdelávania ustanovené v školskom zákone a vlastné zameranie materskej školy. *Poslanie výchovy a vzdelávania materskej školy* korešponduje so všeobecným poslaním materskej školy ako vzdelávacej inštitúcie:

- nadväzovať na výchovu dieťaťa v rodine a vhodne ju dopĺňať, skvalitňovať spoluúčasť rodičov na výchove a vzdelávaní,
- vytvárať adekvátne podmienky pre výchovu a vzdelávanie všetkých detí v súlade s ich individuálnymi potrebami a vekovými osobitosťami,
- stimulovať učenie a socializáciu dieťaťa v období pred vstupom do základnej školy a zabezpečiť plynulý prechod detí z materskej školy do základnej školy,
- zabezpečovať personálne, materiálno-technické a hygienické podmienky, ktoré tvoria predpoklad pre zdravý fyzický a psychický rozvoj dieťaťa a prispievajú ku kvalitnej výchove a vzdelávaniu,
- rešpektovať ľudské práva a práva dieťaťa bez akejkoľvek diskriminácie z hľadiska pohlavia, národnosti, či etnickej príslušnosti bez rozdielu na sociokultúrne, či sociálnoekonomické rodinné prostredie.

Vlastné ciele výchova a vzdelávania::

- edukačné prostredie prispôbiť edukačným potrebám a záujmom dieťaťa,
- pripraviť dieťa na vstup do základnej školy po všetkých stránkach – zámerne rozvíjať osobnosť dieťaťa,
- vo vzdelávaní uplatňovať princíp aktivity - umožniť deťom experimentovanie a objavovanie, skúmanie, bádanie, príležitosti na spontánnu hru,
- vytvárať podmienky na intenzívnu spoluprácu a komunikáciu s rodičmi detí,
- vytvárať podmienky na intenzívnu spoluprácu a komunikáciu s odbornými zamestnancami pri výchove a vzdelávaní,
- postupne vytvárať podmienky pre inkluzívne vzdelávanie s cieľom naplňovať ideu rovnosti šancí pre všetkých, rovnosti prístupu ku vzdelávaniu a v konečnom dôsledku k zabezpečeniu dôslednej sociálnej inklúzie.

4. Vyučovací jazyk, dĺžka dochádzky a forma výchovy a vzdelávania

Vyučovacím jazykom v materskej škole je štátny jazyk Slovenskej republiky. Predprimárne vzdelávanie sa uskutočňuje formou:

- celodenného, resp. poldenného *niekoľkoročného predškolského vzdelávania*,
- celodenného, resp. poldenného *vzdelávania jeden rok pred nástupom do základnej školy*.

Pre deti, ktoré majú v nasledujúcom roku plniť povinnú školskú dochádzku sa vytvárajú spravidla samostatné triedy.

5. Stupeň vzdelania, spôsob a podmienky ukončenia výchovy a vzdelávania a vydávanie dokladu

Predprimárne vzdelanie získa dieťa absolvovaním posledného ročníka vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v materskej škole. Dokladom o získanom stupni vzdelania je osvedčenie o absolvovaní predprimárneho vzdelávania, ktoré vydáva riaditeľ školy, na základe žiadosti zákonného zástupcu dieťaťa.

6. Učebné osnovy

V zmysle § 9 ods. 6 školského zákona sú učebnými osnovami materskej školy vzdelávacie štandardy jednotlivých vzdelávacích oblastí Štátneho vzdelávacieho programu pre predprimárne vzdelávanie v materských školách (2015). Obsah vzdelávania v materskej škole sa vymedzuje v nasledujúcich vzdelávacích oblastiach:

- Jazyk a komunikácia
- Matematika a práca s informáciami
- Človek a príroda
- Človek a spoločnosť
- Človek a svet práce
- Umenie a kultúra
- Zdravie a pohyb

Východiská plánovania výchovno-vzdelávacej činnosti

Význam plánovania v materskej škole spočíva v zámernom a cieľavedomom utváraní poznatkového systému dieťaťa a v zosúladiení rozvíjania všetkých stránok osobnosti dieťaťa. ***Plánovanie výchovno-vzdelávacej činnosti***, ako jedna zo súčastí prípravy pedagogických zamestnancov na výchovno-vzdelávaciu činnosť, jeho forma a náležitosti sú každoročne odsúhlasené pedagogickou radou pred začiatkom aktuálneho školského roka. Pri plánovaní pedagogickí zamestnanci rešpektujú „***Všeobecné princípy plánovania výchovno-vzdelávacej činnosti***“, ktoré sú uvedené v ***Školskom vzdelávacom programe (ďalej ŠkVP)***:

- ŠkVP ***nevymedzuje žiadne témy a podtémy***, v ktorých sa štruktúruje konkrétny obsah vzdelávania. Tieto si vopred učiteľky na triede spoločne tvoria pre ľubovoľne voliteľný časový úsek, pričom zohľadňujú:
 - záujmy a potreby detí,
 - tradíciu a podmienky materskej školy,
 - zmysluplný situačný kontext v rámci určitého obdobia.
- Pri plánovaní výchovno-vzdelávacej činnosti pedagogickí zamestnanci ***zohľadňujú vyváženosť striedania jednotlivých vzdelávacích oblastí***. Okrem vývinových súvislostí učiteľka pri plánovaní rešpektuje i prirodzenú variabilitu detí a socio-kultúrne prostredie, z ktorého deti pochádzajú..
- Na úrovni plánovania obsahu vzdelávania je možné ***vzájomné prelínanie vzdelávacích oblastí***, resp. ich integrácia.
- ***Výkonové štandardy je možné deliť***, a to v prípade, ak sú širšie koncipované a na realizovanie v jednej cielenej vzdelávacej aktivite príliš obsažné, ***ale tiež spájať***. Mnohé výkonové štandardy sa priebežne dosahujú v prirodzených každodenných socializačných situáciách v priebehu dlhšieho časového obdobia, a preto nie je potrebné k nim umelo plánovať a realizovať konkrétne vzdelávacie aktivity.
- ***Plánovanie prebieha systematickým spôsobom*** od menej náročných požiadaviek na dieťa k náročnejším. V tomto prípade ***je možné*** v procese plánovania ***využiť adaptácie výkonových štandardov*** vytvorené pre jednotlivé vzdelávacie oblasti, ktorých členenie je odvodené od stanoveného výkonového štandardu a viažu sa na možné úrovne rozvoja detí. Je na vzájomnej dohode učiteliek v triede, ako budú s jednotlivými úrovňami pracovať.

- Pri plánovaní **uplatňovať princíp aktivity dieťaťa, rešpektovať rozvojové možnosti a schopnosti detí konkrétnej triedy.**
- Uplatňovať **základné princípy plánovania** vzdelávacej činnosti: cieľavedomosť, systematickosť, primeranosť, názornosť a postupnosť.
- Plánovanie **je spoločnou činnosťou** učiteliek v triede.
- Za výber a uplatňovanie **vhodných metód, stratégií foriem a prostriedkov vzdelávania** je zodpovedná každá učiteľka samostatne.
- Plánovanie učiteľky zaznamenávajú do tlačiva „**plán výchovno-vzdelávacej činnosti**“, ktorého povinné súčasti sú každoročne odsúhlasené pedagogickou radou. Ďalšie náležitosti si učiteľky dopĺňajú podľa svojich potrieb.
- Plány sú individuálnou pomôckou každej učiteľky, nespádajú do obsahu kontrolnej činnosti. Sú k nahliadnutiu zástupkyňi pre MŠ, nepodliehajú žiadnemu hodnoteniu.

7. Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Bezpečné a hygienické podmienky sú zabezpečené v zmysle zákona NR SR č. 124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Materská škola pri výchove a vzdelávaní, pri činnostiach priamo súvisiacich s výchovou a vzdelávaním a pri poskytovaní služieb:

- prihliada na základné fyziologické potreby detí,
- vytvára podmienky na zdravý vývin detí a na predchádzanie sociálnopatologických javov,
- poskytuje nevyhnutné informácie na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia detí,
- zaisťuje bezpečnosť a ochranu zdravia detí,
- vedie evidenciu registrovaných školských úrazov detí, ku ktorým došlo počas výchovno-vzdelávacej činnosti alebo pri činnostiach organizovaných materskou školou.

Problematika zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia je aj integrovanou súčasťou obsahu výchovy a vzdelávania detí v materskej škole. Deti sa prostredníctvom tohto obsahu učia chrániť si svoje zdravie aj zdravie iných a riešiť na elementárnej úrovni situácie ohrozujúce zdravie. Problematika zaistenia bezpečnosti a ochrany

zdravia je podrobne rozpracovaná v prevádzkovom a školskom poriadku materskej školy a riadi sa platnou legislatívou. Pri ochrane osobných údajov o deťoch, rodičoch, zákonných zástupcoch a zamestnancoch materskej školy sa postupuje podľa platnej legislatívy.

8. Požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov

Profesijný rozvoj v kariérnom systéme uskutočňujeme prostredníctvom:

- kontinuálneho vzdelávania,
- tvorivých aktivít súvisiacich s výkonom pedagogickej činnosti alebo odborných činností,
- sebvzdelávania.

Ďalšie vzdelávanie a sebarozvoj pedagogických zamestnancov prispieva k zvyšovaniu úrovne kvality výchovno-vzdelávacej činnosti a kvality školy. Vzdelávanie v jednotlivých oblastiach je plánované a organizované na jeden školský rok na základe ročného plánu kontinuálneho vzdelávania.

Príloha č. 1

Vzdelávanie detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

Vzdelávanie detí so zdravotným znevýhodnením

Predprimárne vzdelávanie individuálne začlenených detí so zdravotným znevýhodnením v bežných materských školách sa uskutočňuje v súlade so Vzdelávacím programom pre deti so zdravotným znevýhodnením - predprimárne vzdelávanie, ktorý schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 15. mája 2017 pod číslom 2017-2127/20564:14-10G0 s platnosťou od 1. septembra 2017.

Pri výchove a vzdelávaní detí zdravotne znevýhodnených je aktuálna potreba uplatňovania humanistickej výchovy, ktorá rešpektuje

1. právo na výchovu a vzdelávanie v súlade s Dohovorom o právach dieťaťa a s Európskou chartou pre výchovu a vzdelávanie chorých detí a mládeže,

2. právo na rozvoj vlastnej individuality so zreteľom na zdravotný stav chorého a zdravotne oslabeného dieťaťa,

3. právo na celostný rozvoj osobnosti dieťaťa, v súlade s jeho možnosťami a schopnosťami. Naplnenie uvedených princípov predpokladá priaznivú výchovno-vzdelávaciu klímu s dôrazom na rozvoj tvorivosti pred pamäťovým učením, v ktorej dominuje učenie hrou a na cielené pozitívne ovplyvňovanie psychiky dieťaťa, ohrozenej narušením jeho zdravia.

Hlavným cieľom predprimárneho vzdelávania detí zdravotne znevýhodnených je rešpektovať zdravotný stav a individuálne možnosti a schopnosti chorého a zdravotne oslabeného dieťaťa.

Špecifické ciele výchovy a vzdelávania detí s telesným postihnutím

- Podporovať prostredníctvom špeciálnopedagogického prístupu osobnostný rozvoj dieťaťa s telesným postihnutím (ďalej aj „TP“) v sociálno-emocionálnej, intelektuálnej, morálnej, estetickej a telesnej oblasti,
- rozvíjať schopnosti a zručnosti s ohľadom na individuálne osobitosti a zdravotný stav dieťaťa s TP,
- prispôbovať obsah vzdelávania individuálnym osobitostiam každého dieťaťa s TP,
- vytvárať predpoklady pre ďalšie vzdelávanie a plnohodnotný život dieťaťa s TP v spoločnosti.

Špecifické ciele výchovy a vzdelávania detí chorých a zdravotne oslabených

- Prostredníctvom individuálneho špeciálno-pedagogického prístupu prispieť k úspešnému priebehu liečby a doliečovaniu detí chorých a zdravotne oslabených,
- individuálnym a diferencovaným výchovno-vzdelávacím pôsobením pomáhať deťom prekonávať psychické ťažkosti vyplývajúce zo zdravotného stavu a odlúčenia od rodiny
- osobnosť chorých a zdravotne oslabených detí chápať a prijímať s ich špecifickými výchovno-vzdelávacími potrebami (jedinečnosť dieťaťa); rešpektovať rozdielne výchovno-vzdelávacie potreby detí a ich momentálne osobné dispozície; diferencovať výchovno-vzdelávacie požiadavky vzhľadom na zdravotné a rozvojové možnosti a schopnosti detí na základe špeciálno-pedagogickej diagnostiky,
- napomáhať deťom odpútať sa od choroby a jej následkov vytváraním priaznivej sociálnoemocionálnej podpory, rozvíjaním vzájomnej komunikácie a tolerance,
- rozvíjať a podporovať zdravé sebavedomie, sebaistotu, formovať vlastnú jedinečnosť a životné kompetencie (spôsobilosti) detí chorých a zdravotne oslabených;
- získavať dôveru rodičov prostredníctvom individuálneho poradenstva a nasmerovať ich na odborné poradenstvo s inými odborníkmi (pediater, logopéd, psychológ, rehabilitačný, sociálny pracovník a pod.)

Učebné osnovy

Vzdelávacie štandardy pre deti zdravotne znevýhodnené sú tie isté ako v Štátnom vzdelávacom programe pre predprimárne vzdelávanie detí v materských školách. Vzdelávací štandard – plnenie obsahového a výkonového štandardu je ovplyvnené stupňom a charakterom zdravotného znevýhodnenia a z toho vyplývajúcich individuálnych schopností a možností dieťaťa.

Organizačné usporiadanie denných činností je flexibilné:

- zohľadňuje aktuálny zdravotný stav dieťaťa,
- prihliada na špecifické potreby a možnosti dieťaťa,
- zabezpečuje vyvážené striedanie činností (optimálny biorytmus, bezstresové prostredie, individuálne osobitosti),

- vytvára časový priestor na hru a učenie dieťaťa, – dodržiava stanovený čas na činnosti zabezpečujúce životosprávu (osobná hygiena, stravovanie, stolovanie).

Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia

Pri výchove a vzdelávaní detí chorých a zdravotne oslabených platia tie isté, ako sú uvedené v Štátnom vzdelávacom programe pre predprimárne vzdelávanie v materských školách. Okrem týchto podmienok je potrebné:

- prihliadať na základné fyziologické potreby dieťaťa,
- vytvárať podmienky pre optimálny priebeh liečby a doliečovania dieťaťa,
- predchádzať sociálno-patologickým javom,
- zaistiť bezpečnosť a ochranu zdravia dieťaťa počas činností zabezpečovaných materskou školou,

Pri výchove a vzdelávaní detí s telesným postihnutím platia tie isté, ktoré sú uvedené v Štátnom vzdelávacom programe pre predprimárne vzdelávanie v materských školách s prihliadnutím na stupeň a charakter telesného postihnutia dieťaťa.

Prehľad o revidovaní a doplnkoch ŠkVP

Dátum	Predmet revidovania, doplnku
7.10.2017	Vydaný ŠkVP
4.10.2017	<p>Revidovanie – v zmysle zákona 245/2008 sa vypúšťajú časti: personálne zabezpečenie; materiálno-technické a priestorové podmienky; vnútorný systém kontroly a hodnotenia detí a žiakov</p> <p>Doplnenie - zmena v časti: Vyučovací jazyk, dĺžka dochádzky a forma výchovy a vzdelávania – vydávanie osvedčenia o absolvovaní predprimárneho vzdelávania</p> <p>Doplnenie v časti Výchova a vzdelávanie detí so ŠVVP</p>
1.9.2018	Doplnenie – charakteristika EP MŠ Čajkovského 28.